

פעולה בנושא להט"ב ועמדות פוליטיות בישראל

מטרות הפעולה:

1. לייצר דיון על ערכים ועל עמדות פוליטיות הנוגעות לנושאים אקטואליים, תוך מתן משקל לנקודת המבט הלהט"באקית בתוכן
2. לאפשר למשתתפות לבטא את ערכיהן ולחשוב עליהם באופן ביקורתי.

חלוקת זמנים:

10 דקות	משחק פתיחה
25 דקות	בירור עמדות
20 דקות	מסכימה/לא מסכימה
30 דקות	דיון סביב טקסט
10 דקות	סיכום

עזרים וציוד:

- ✓ פתקים ירוקים ופתקים אדומים ככמות החניכות
- ✓ דפים ועטים
- ✓ להדפיס את הטקסט ככמות החניכות

מהלך הפעולה

1. משחק פתיחה - פופלריות זולה

בכל פעם המדריכה נותנת קטגוריה ומבקשת מהחניכות לכתוב את התשובה "הכי נפוצה" - כלומר, מה הדבר הראשון שהרוב יחשבו עליו. (למשל - "חטיף" = במבה). החניכות יזכו בנקודות לפי מספר התשובות הזרות שיש להן (אם 6 חניכות כתבו במבה ו-4 כתבו ביסלי, כל מי שכתבה במבה תקבל 6 נקודות ומי שכתבה ביסלי תקבל 4 נקודות, וכן הלאה).

(10 דקות)

2. בירור עמדות

מחלקות דפים וכלי כתיבה למשתתפות, ומבקשות מכל אחת לרשום: **(5 דק')**

1. עמדות אוניברסליות שלדעתי כל אדם באשר הוא אדם צריך להחזיק בהן
2. עמדות שלדעתי כל להטבא"קית צריכה להחזיק בהן

מחלקות אותן לקבוצות של 3-4 והמשימה היא שכל קבוצה תגיע לרשימה מוסכמת בכל קטגוריה. **(10 דק')**

נקיים דיון: (10 דק')

- על מה לא הצלחתן להסכים ביניכן? למה דווקא על זה?
- באילו נושאים היו הבדלים בתשובות?
- האם יש הבדל בין ערכים אוניברסליים שכולם מחויבים אליהם לערכים שלהטב"אק מחויבים אליהם? למה?

3. מסכימה/לא מסכימה

מחלקים לכל משתתפת פתק ירוק (מסכימה) ופתק אדום (לא מסכימה), ומקריאים את המשפטים הבאים (אחרי כל משפט מתעכבים ומדברים): **15 דק'**

1. "ללהט"בים יש חובה מוסרית להתנגד לשליטה הישראלית ביהודה ושומרון"
2. "להט"בית שמצביעה למפלגות ימין פועלת בהכרח בצורה שנוגדת את עקרונותיה"
3. "ראוי שלהט"בים יהיו טבעונים"
4. "יש סתירה מהותית בלהיות גם הומו וגם דתי"
5. "ראוי שלהט"בים יתנגדו לכל צורה של הפרדה בין גברים לנשים במרחב הציבורי, גם אם מדובר באירועים המיועדים לציבור החרדי"
6. "להט"בים צריכים תמיד לתמוך בהעלאה של שכר המינימום"
7. "לא ראוי שלהט"בים יתמכו בחוק הלאום"
8. "ללהט"באקיות יש אחריות מוגברת לפעול למיגור גזענות ואפליה בחברה ביחס לסטרייטים" (להט"בים צריכים לעשות יותר)

4. דיון סביב טקסט

נדבר על הטיעונים שהצגנו עכשיו, דרך הטקסט "עסקת החבילה" (מתוך נאום הנשיא ריבלין 15.10.2018): 30 דק' (למדריכה - אפשר לעשות רק חלק! תלוי בקבוצה).

אנחנו מתחילים לחשוב ולדבר במונחים של "עסקת חבילה": אמור לי מה דעתך בנושא ההתיישבות, ואומר לך מה דעתך בנושא בית המשפט העליון, מה עמדתך ביחס ללהט"ב, ואדע גם לומר לך האם אתה משתמש במונח מסתננים, פליטים או מהגרי-עבודה. ציוני טוב הוא ימני ומתנחל, ואין דבר כזה נץ-מדיני שרוצה לפתוח סופר בשבת, או שמאמין ששיפור רווחתם של הפלסטינים הוא אינטרס ישראלי. בשיח הפוליטי של "עסקת החבילה" זה הכול או כלום - ואסור לשבור שורות. אתה איתנו - או נגדנו. מיישר קו - או נשלח כמצורע מחוץ למחנה. אל תבלבל אותי עם העובדות, או עם הדעות "המורכבות" שלך. הרי, לא שאלתי מה דעתך, שאלתי - איפה היית? איפה היית באוסלו? איפה היית כשרצחו את רבין? איפה היית בהתנתקות? איפה היית בהפגנת הנכים, איפה היית בהפגנת יוצאי אתיופיה, ובאיזו כיכר היית במוצ"ש?

עצירה לדיון:

1. מהי "עסקת החבילה" שמתוארת פה ?
2. האם אתן מסכימות עם תיאור המציאות הזה של המצב הנוכחי בישראל?

הרשתות החברתיות - במקום חלונות לעולמות חדשים, מספקות לנו מראות: ראי ראי שעל הקיר, מי הכי צודק בעיר? וכל המראות, מציגות למביטים בהן את אותה התמונה: אתה, המתבונן - הכי צודק בעיר. והמקום שבו אנחנו צודקים, כבר כתב יהודה עמיחי, הוא קשה ורמוס.

לא אשכח את הסטודנטית שסיפרה לי על ההלם שחשה, כאשר שאלה בשיעור במחלקה למדע המדינה את אחד הפרופסורים המוערכים והאהובים, גם עליה, אם היא יכולה להיות פמיניסטית ימנית, והוא השיב לה - שהיא אינה קוהרנטית בדעותיה. ובכן, כבוד הפרופסור: סינתזה או מורכבות, אינם בהכרח חוסר קוהרנטיות. במקרים מסוימים, אפשר אפילו לקרוא לזה - קשר עם המציאות.

עמדות טהרניות - יפות אולי לפילוסופים. אנשים אמיתיים, מחזיקים בכמה אמונות במקביל. זו עוצמתם, ולא חולשתם.

כך לגבי הבנות הדתיות המשרתות בצה"ל - ויש רבות כאלה; כך לגבי החילונים שמניחים תפילין כל בוקר, לעיתים על יד מקועקעת - ויש רבים כאלה; כך לגבי אזרחי ישראל ערבים,

שאומרים: הזהות שלי היא פלסטינית, ואני חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל שהיא מדינת, ויש רבים כאלה.

גם אני לא נאמן לעסקת החבילה המקובלת – לא מימין, ולא משמאל: אני אוהב אדם, לא למרות היותי איש חירות – אלא כאיש חירות וכז'בוטינסקאי גאה; אני ציוני בכל רמ"ח איברי, וככזה – מאמין בזכויות אזרח ובשלטון החוק; אני תומך בשמרנות משפטית ומבקר של האקטיביזם המשפטי, ואמשיך לומר בקול רם וגאה: יש שופטים בירושלים; אני מאמין בחירות ובשוויון, ומאמין בזכותנו הצודקת על הארץ.

עצירה לדיון:

1. איזה מפגש בין זהויות מתואר בקטע הזה?
2. איך זה קשור לטיעונים שהצגנו קודם ולזה שביקשנו מכן "להסכים" או "לא להסכים"?
3. האם קל לנו להכיל זהויות ועמדות מורכבות בישראל? גם אם לפעמים הן מרגישות לנו בהתנגשות?

מורכבות היא לא צרעת, מורכבות היא לא "היעדר חוט שידרה", והיא גם לא היעדר עמדה ברורה. מורכבות היא אנושיות. ואנשים מורכבים לא מצביעים רק למרכז. הם מצביעי ימין, והם מצביעי שמאל.

העמדות המורכבות שלנו הן גם הדבק בינינו – הן החוליה המחברת בין מחנות שונים, בין בתי מדרש שונים, בין אמונות שונות, ובין חזון ואידיאולוגיה – לקרקע המציאות. והמורכבות הזאת, חברותיי וחבריי, חסרה היום ייצוג מספק. אני קורא לכם, תנו למורכבות להרים קול – את קולם של רבים מאוד מאזרחי ואזרחיות ישראל.

שאלות אחרונות לדיון:

1. האם אתן מרגישות שאתן מחזיקות בעמדות מורכבות?
2. האם אנחנו מזהות אחרים שאנחנו לא מסכימות איתם כבעלי עמדות מורכבות, או פשוט לא הגיוניות?
3. מה החשיבות של המורכבות הזו?

סיכום

לסיכום, נבקש מהחניכות לחשוב/לכתוב/לצייר משהו אחד שמייצג מבחינתן את המורכבות שבין עמדות/זהויות בחיים שלהן. נציע לכמה מהחניכות לשתף. **(10 דקות)**.

נספח א' - טקסט שלם

| עסקת החבילה

(מתוך נאום הנשיא ראובן ריבלין 15.10.2018)

אנחנו מתחילים לחשוב ולדבר במונחים של "עסקת חבילה": אמור לי מה דעתך בנושא ההתיישבות, ואומר לך מה דעתך בנושא בית המשפט העליון, מה עמדתך ביחס ללהט"ב, ואדע גם לומר לך האם אתה משתמש במונח מסתננים, פליטים או מהגרי-עבודה.

ציוני טוב הוא ימני ומתנחל, ואין דבר כזה נץ-מדיני שרוצה לפתוח סופר בשבת, או שמאמין ששיפור רווחתם של הפלסטינים הוא אינטרס ישראלי.

בשיח הפוליטי של "עסקת החבילה" זה הכול או כלום - ואסור לשבור שורות. אתה איתנו - או נגדנו. מיישר קו - או נשלח כמצורע מחוץ למחנה.

אל תבלבל אותי עם העובדות, או עם הדעות "המורכבות" שלך. הרי, לא שאלתי מה דעתך, שאלתי - איפה היית?

איפה היית באוסלו? איפה היית כשרצחו את רבין? איפה היית בהתנתקות? איפה היית בהפגנת הנכים, איפה היית בהפגנת יוצאי אתיופיה, ובאיזו כיכר היית במוצ"ש?

הרשתות החברתיות - במקום חלונות לעולמות חדשים, מספקות לנו מראות: ראי ראי שעל הקיר, מי הכי צודק בעיר? וכל המראות, מציגות למביטים בהן את אותה התמונה: אתה, המתבונן - הכי צודק בעיר. והמקום שבו אנחנו צודקים, כבר כתב יהודה עמיחי, הוא קשה ורמוס.

לא אשכח את הסטודנטית שסיפרה לי על ההלם שחשה, כאשר שאלה בשיעור במחלקה למדע המדינה את אחד הפרופסורים המוערכים והאהובים, גם עליה, אם היא יכולה להיות פמיניסטית ימנית, והוא השיב לה - שהיא אינה קוהרנטית בדעותיה. ובכן, כבוד הפרופסור: סינתזה או מורכבות, אינם בהכרח חוסר קוהרנטיות. במקרים מסוימים, אפשר אפילו לקרוא לזה - קשר עם המציאות.

עמדות טהרניות – יפות אולי לפילוסופים. אנשים אמיתיים, מחזיקים בכמה אמונות במקביל.
זו עוצמתם, ולא חולשתם.

כך לגבי הבנות הדתיות המשרתות בצה"ל – ויש רבות כאלה; כך לגבי החילונים שמניחים
תפילין כל בוקר, לעיתים על יד מקועקעת – ויש רבים כאלה; כך לגבי אזרחי ישראל ערבים,
שאומרים: הזהות שלי היא פלסטינית, ואני חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל שהיא מדינת,
ויש רבים כאלה.

גם אני לא נאמן לעסקת החבילה המקובלת – לא מימין, ולא משמאל: אני אוהב אדם, לא
למרות היותי איש חירות – אלא כאיש חירות וכז'בוטינסקאי גאה; אני ציוני בכל רמ"ח איברי,
וככזה – מאמין בזכויות אזרח ובשלטון החוק; אני תומך בשמרנות משפטית ומבקר של
האקטיביזם המשפטי, ואמשיך לומר בקול רם וגאה: יש שופטים בירושלים; אני מאמין
בחירות ובשוויון, ומאמין בזכותנו הצודקת על הארץ.

מורכבות היא לא צרעת, מורכבות היא לא "היעדר חוט שידרה", והיא גם לא היעדר עמדה
ברורה. מורכבות היא אנושיות. ואנשים מורכבים לא מצביעים רק למרכז. הם מצביעי ימין,
והם מצביעי שמאל.

העמדות המורכבות שלנו הן גם הדבק בינינו – הן החוליה המחברת בין מחנות שונים, בין
בתי מדרש שונים, בין אמונות שונות, ובין חזון ואידיאולוגיה – לקרקע המציאות.
והמורכבות הזאת, חברותי וחברתי, חסרה היום ייצוג מספק. אני קורא לכם, תנו למורכבות
להרים קול – את קולם של רבים מאוד מאזרחי ואזרחיות ישראל.